

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 52.130/3
van 16 oktober 2012

over

een voorontwerp van decreet 'houdende instemming met het protocol, ondertekend in Luxemburg op 24 juni 2010, tot wijziging van de luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, ondertekend op 25 en 30 april 2007'

Op 1 oktober 2012 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het protocol, ondertekend in Luxemburg op 24 juni 2010, tot wijziging van de luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, ondertekend op 25 en 30 april 2007’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 16 oktober 2012. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad, voorzitter, Bruno SEUTIN en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Anja SOMERS, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 16 oktober 2012.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het verlenen van instemming door het Vlaams Parlement met het Protocol, ondertekend te Luxemburg op 24 juni 2010, bij de luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, ondertekend op 25 en 30 april 2007 (hierna: het protocol). Aan het protocol is een memorandum van overleg gehecht.

Volgens de memorie van toelichting voorziet het protocol in bijkomende mogelijkheden op het vlak van investeringen en markttoegang en wordt het kader versterkt voor samenwerking inzake regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van leefmilieu en veiligheid. In het protocol is ook een artikel opgenomen betreffende de sociale aspecten van de luchtvaartbetrekkingen. Tot slot wordt de rol van het Gemengd Comité bedoeld in artikel 18 van de genoemde luchtvaartovereenkomst versterkt.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Luidens artikel 9, lid 1, van het protocol zijn de partijen overeengekomen om het protocol voorlopig toe te passen in afwachting van de inwerkingtreding ervan, “voor zover dit is toegestaan uit hoofde van de toepasselijke nationale wetgeving”.

Krachtens artikel 167, § 3, van de Grondwet hebben verdragen eerst gevolg nadat zij de instemming van het betrokken Parlement hebben verkregen.² Met een voorlopige toepassing van de Overeenkomst wordt vooruit gelopen op de instemming ermee van het Vlaams Parlement en wordt het Parlement voor de keuze gesteld ofwel de voorlopige toepassing te bekrachtigen, ofwel, in geval van niet-instemming, de Belgische Staat tegenover de medeondertekenaar van de Overeenkomst in een delicate positie te plaatsen. Dat is een beperking op het recht van het Vlaams Parlement om vrij te oordelen of het al dan niet zijn instemming kan verlenen.

Bovendien is het zo dat, ook al zou de instemming van het Vlaams Parlement tot gevolg hebben dat het eerder tot stand gekomene wordt bevestigd, de overeenkomst in het interne

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Alhoewel paragraaf 3 van artikel 167 van de Grondwet enkel betrekking heeft op de verdragen waarin aangelegenheden worden geregeld die uitsluitend tot de gemeenschaps- en gewestbevoegdheid behoren, geldt de erin opgenomen regel, gelet op de onderlinge samenhang tussen de paragrafen 2 tot 4 van dat artikel, eveneens ten aanzien van de zogenaamde “gemengde” verdragen.

recht geen gevolg kan hebben alvorens die instemming is gegeven, hetgeen tot moeilijkheden kan leiden. Dat is enkel niet het geval zo er voor een verdragsconforme toepassing in de praktijk reeds binnen het bestaande juridische kader een voldoende grondslag voorhanden is.

Uit wat voorafgaat volgt dat er weinig of geen ruimte is voor een voorlopige toepassing van het protocol. In ieder geval verdient het aanbeveling de parlementaire instemmingsprocedure zo snel als mogelijk op te starten en te voltooien.³

4. Bij de tekst van het protocol is een document gevoegd, “Memorandum van overleg” genoemd, waaraan op zijn beurt een ander document is gevoegd, waarnaar in dat memorandum wordt verwezen met als opschrift “Aanhangsel C-Gezamenlijke verklaring inzake samenwerking op milieugebied”.

Het voorliggende voorontwerp van decreet strekt er evenwel niet toe uitdrukkelijk instemming te verlenen aan dat memorandum van overleg en de erbij horende verklaring. Overigens wordt in het protocol niet verwezen naar dit memorandum.

Indien de adviesaanvrager wel degelijk de bedoeling heeft het memorandum van overleg (en de erbij horende verklaring) niet om instemming voor te leggen aan het Vlaams Parlement, dient men, teneinde iedere verwarring te voorkomen, deze documenten te weren uit het ontwerp van decreet dat bij het Vlaams Parlement zal worden ingediend, ofwel, wat de voorkeur verdient, duidelijk aan te geven, met name in de memorie van toelichting, dat dit stuk uitsluitend meegedeeld wordt met het oog op een betere voorlichting van het Vlaams Parlement.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jan SMETS

³ Gelet op de rechtsonzekerheid die eruit kan voortvloeien, zowel op internationaalrechtelijk als op intern vlak, verdient het overigens geen aanbeveling te voorzien in een voorlopige toepassing “voor zover dit is toegestaan uit hoofde van de toepasselijke nationale wetgeving”.